

מועצה מקומית

אזור

דין וחשבון המבקר

לשנת 2017

בצירוף הערות ראש המועצה

18

תוכן העניינים

עמוד

3	מבוא
4	פעילות הרשות ומצבה הכספי
16	המועצה הדתית – כשרות ביקורת מעקב
20	תחזוקת מתקני חצר – ביקורת מעקב

מ ב א

=====

דין וחשבון זה מסכם את פעולות מבקר הרשות לשנת 2017 .

כמבקר, אני מחויב לבדוק את פעולות הרשות במבט כולל ומקיף. לכן, נושאי הביקורת נכללו בתוכנית העבודה השנתית כמכלול מייצג לפעילותה של הרשות תוך התייחסות ליעילותה של המערכת הן מבחינה תפעולית והן מהבחינה הניהולית. בנוסף להם, נערכה ביקורת במספר נושאים לפי בקשתו המפורשת של ראש הרשות.

תפקידה של הביקורת היא להדגיש את אותם הנושאים הטעונים שיפור והתייעלות. יחד עם זאת ע"מ לשקף נכונה את היקף וטיב פעולותיה של הרשות, קיימת גם התייחסות לאותן פעולות ברוכות העשייה והיצירה. הביקורת משתדלת לסייע למחלקות הרשות בהטמעת שינוי ההליכים ודפוסי עבודה לפי הצורך תוך שימת דגש על התייעלות וחסכון וזאת תוך כדי עבודת הביקורת. חשוב לציין כי חלק מהליקויים תוקנו כבר במהלך הביקורת ועוד בטרם סיום עבודת הביקורת. טיטוט הסיכום והממצאים, בכל אחד מהנושאים שנבדקו, הובאו באופן שוטף לקבלת התייחסות המבוקרים. התייחסות המבוקרים נבחנה ונשקלה לאור ממצאי הביקורת טרם גיבוש המסקנות וההמלצות בנושא המבוקר.

הנושאים העיקריים שבהם עוסק הדוח השנתי

1. מועצה דתית-כשרות ביקורת מעקב
2. תחזוקת מתקני חצר – ביקורת מעקב

דוח הביקורת הוגש לראש המועצה ביום 13/5/2019 וראש המועצה צירף את הערותיו ביום 27 במאי 2019.

ברצוני להודות למנהלי המחלקות והיחידות המבוקרות, על שיתוף הפעולה המועיל ועל היחס החם כלפי הביקורת תוך הבנה כנה לנחיצותה של הביקורת ותרומתה לשיפור המערכת. כמו-כן יש לציין את הסיוע המקצועי המעולה ושיתוף הפעולה המלא לו זכיתי ממנכ"ל הרשות. זהו גם המקום להודות לראש הרשות על הסיוע והגיבוי המלא שהעניק לעבודת הביקורת.

איזי בנוזיו - ר"ח
מבקר המועצה

פעילות הרשות ומצבה הכספי

עמוד

5	מבוא
7	התפתחות הרשות ופעילות המועצה
8	מצבה הכספי של הרשות
12	תקציב הרשות

מבוא

הביקורת, כפעולת הערכה, אינה יכולה לראות את פעולות המועצה המבוקרת שלא במסגרת הקונצפט הכללי של התפתחות הישוב, של מגמות המדיניות ושל היקף פעילותה הכללי של המועצה.

הפעילות המנהלתית, הפיננסית והתפעולית של המועצה היא פועל יוצא של המדיניות הכללית של המועצה אשר מושפעת מהתפתחות הישוב מחד גיסא ומשפיעה עליה במידה רבה מאידך גיסא.

המטרה העיקרית של רשות מקומית היא לספק שירותים לציבור שבתחום שיפוטה, במסגרת סמכויותיה ובהתאם לאמצעים הכספיים העומדים לרשותה.

אין הרשות המקומית יכולה לבצע את כל הפעולות, אשר היא מוסמכת לבצען, לשם השגת המטרות במסגרת אמצעיה הכספיים אלא אם כן אמצעים אלה יועדו מראש, למטרות האמורות בתקציב, כפי שאושר ע"י מועצת הרשות המקומית ומשרד הפנים.

תקציב הרשות הוא ביטוי כספי/מספרי למדיניות ולתכנון פעולות הרשות.

סעיף 27 לצו המועצות המקומיות קובע כי לכל רשות מקומית יהיה תקציב שנתי. התקציב צריך להיקבע ע"י מועצת הרשות המקומית, עד תחילת שנת התקציב והוא טעון אישור המנהל הכללי של משרד הפנים או של הממונה על המחוז.

התקציב מהווה אפוא מסגרת לכלל הפעילות הכספית/משקית של המועצה, משקף את תוכנית עבודתה השנתית ומהווה בסיס לביצועה. כל ההתחייבויות של הרשות חייבות להיות במסגרת התקציב המאושר לאותה שנה.

כדי שהתקציב ימלא את ייעודו עליו להיות בנוי על העקרונות הבאים:

1. אחידות פעולות בעלות אופי זהה יש לתת להם מינוח אחיד.
2. פירוט נאות על התקציב להיות מספיק מפורט ומאידך לא לכלול פירוט יתר המקשה על ריכוז הסעיפים ועל קבלת תמונה ברורה של היקף הפעילות.
3. שנתיות מאחר והמסגרת התקציבית (תקציב רגיל) מתייחסת לשנת תקציב מסוימת, יש לייחס את הפעילות של השנה האמורה לתקציב של אותה שנה.

4. בסיס לחשבונאות התקציב חייב להיות בנוי באופן, שיאפשר ניהול חשבונות במקביל לסעיפי התקציב המאושרים ויאפשר הכנת דוחות שישקפו את הביצוע בהשוואה לתכנון, דהיינו- דיווח נאות על השימוש בכספים שנתקבלו וכיצד הם הוצאו, השוואה לתקציב המאושר.

ההוראות בחוקים ובתקנות של הרשויות המקומיות וההוראות של רואה החשבון לעיריות, קובעות את העקרונות החשבונאיים, שלפיהם ינוהלו החשבונות ויוגשו הדוחות התקופתיים הדרושים.

בסעיף 12 של תקנות רשויות מקומיות (הנהלת חשבונות) התשמ"ח – 1988 נקבע: "לא יאוחר מ- 31 במאי של כל שנת כספים, יכין הגזבר דין וחשבון שנתי בעד שנת הכספים הקודמת, במתכונת ועל-גבי טפסים שקבע רואה חשבון לעיריות לדין וחשבון השנתי."

סעיף 112 (ב) לצו המועצות המקומיות (תיקון: תשל"ט) :

"(א.) ראש המועצה ימסור למועצה אחת לשלושה חודשים דין וחשבון על מצבה הכספית של המועצה ויפרט בו את הוצאותיה והכנסותיה.

(ב.) ראש המועצה יגיש למועצה אחת לשלושה חודשים דין וחשבון בכתב על פעולות המועצה.

(ג.) המועצה תקיים דיון, במועד שנקבע לכך, בדין וחשבון שנמסר לה לפי סעיפים קטנים (א) ו- (ב)"

כדי לתת לקורא הדוחות פרספקטיבה רחבה יותר, על המסגרת שבה פועלים הגופים המבוקרים, נסקרים בפרק זה שלושת מרכיביה העיקריים של מסגרת זו:

א. התפתחות הישוב והיקף פעילות המועצה.

ב. מצבה הכספית של המועצה

ג. תקציב המועצה

1. התפתחות הישוב והיקף פעילות המועצה

מספר התושבים לפי נתוני משרד הפנים לסוף שנת 2017 היה 13,174 איש – (ב – 10/2016 – 13,048) גידול של 0.96% לעומת סוף שנת 2016.

בתחומי המועצה כ- 3,645 יחידות המשלמות ארנונה .
תחום שיפוטה של המועצה משתרעת על פני כ- 2,700 דונם.

בתחומי הרשות פועלות חט"ב אחת ובו 293 תלמידים, 3 בת"ס יסודיים ובהם 884 תלמידים ו-19 גני ילדים ו-2 מעונות לילדים בגילאי חינוך חובה וטרום-חובה ובהם 681 ילדים.

מחלקת הרווחה טיפלה בשנת 2016 ב- 663 פניות ובהם קשישים (297), בעיות חומריות (38), חולי (62), ילדים ונערות במצוקה (19), סמים, אלכוהול ועבריינות (0), אלימות במשפחה (10), פיגור שכלי (64), תפקודי הורים (18), משפחות חד הוריות (26), יחסי הורים-ילדים (25), אחרים (26).

2. מצבה הכספי של הרשות

הדוחות הכספיים הרבעוניים הוכנו על-ידי הגזברות ונדונו במליאת המועצה.

הגרעון המצטבר

הגרעון המצטבר של המועצה המקומית אזור לסוף שנת 2017 היה 5,418 אלפי ש"ח, לעומת 1,857 אלפי ש"ח בסוף 2016.

הרשות סיימה את שנת 2017 בגרעון תקציבי של 3,561 אלפי ש"ח לעומת גרעון של 196 אלפי ש"ח בשנת 2016.

התפתחות הגרעון של הרשות

<u>גרעון באלפי ש"ח</u>	<u>שנת תקציב</u>
1,661	מצטבר עד 31/12/15
<u>196</u>	גרעון בשנת 2016
1,857	גרעון מצטבר עד 31/12/16
<u>3,561</u>	גרעון בשנת 2017
5,418	גרעון מצטבר 31/12/17
===	

מתוך נתוני מחלקת הגביה מתברר כי קיימת יציבות בשיעור הגביה של חובות התושבים מחיובים שנתיים שוטפים מ- 100.04% בשנת 2016 לכדי 99.83% בשנת 2017 ושיעור החיובים בגין חיובים שנתיים שוטפים עומד בסוף 2016 על 99.49% לעומת 99.07% לסוף שנת 2016.

השינויים הבולטים בגביית חובות התושבים המרכיבים את הגביה הכללית הם:

ש ע ו ר י ג ב י ת ח ו ב ו ת ה ת ו ש ב י ם

<u>מסך כל החובות</u>		<u>מחיובים שוטפים</u>		
<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	
78.88%	79.28%	119.46%	% 99.93	חיובים שנתיים
44.12%	42.22%	3.30%-	-22.50%	חיובים חד פעמיים
78.81%	79.16%	119.75%	100.04%	ס ה" כ כללי

סך כל החובות כלפי המועצה ירדו בסך של 17 אלש"ח המהווים קיטון של 0.15% .
החובות בגין חיובים שנתיים של התושבים אשר מסתכמים בסך של 11,098 אלש"ח(11,068
אלש"ח ב- 2016) מהווים % 99.49 מכלל החובות (99.07% בשנת 2016).

שעור הגבייה של חובות ישנים מהווה אינדיקציה לשימוש באמצעי האכיפה שנוקטת
הרשות כלפי חייבי המסים. בשנת 2017 חלה עליה ניכרת בגביית חובות בגין שנים קודמות והגביה
זו הסתכמה בסך של 17 אלש"ח מחובות הארנונה בגין שנים קודמות (0.15%) לעומת גביה של
6,997 אלש"ח בשנת 2016 שהו 16.37% מסך החובות לתחילת שנה זו. הירידה הניכרת בשיעור
גביית החובות הישנים מהווה אינדיקציה ל"אי-נחישותם" של צעדי האכיפה שנקטו ועל כן יש
לשוב ולציין כי לנקיטת אמצעי האכיפה בסמוך למועד היווצרותם תוצאה חיובית גם כלפי
החייבים בכך שצעדים אלו נועדו למנוע טפיחת החובות אשר יקשו על החזרם מצד החייבים.

דוח מערכת הגביה מראה כי חלה עליה במתן הנחות ופטורים – מ- 5,972 אלש"ח ב- 2016 לכדי
7,144 אלש"ח בשנת 2017 . העליה במתן ההנחות עשויה להצביע על גידול במבקשי הנחה
העומדים בתבחינים או לחילופין במתן הנחות בגין חובות שנים קודמות.

למרות שחיובי תושבים בגין צריכת מים ואגרת ביוב עברה לתאגיד המים המשותף עם עירית
חולון- עדיין קיימים חובות בסך 125 אלש"ח לסוף שנת 2017 לעומת 156 אלש"ח לסוף שנת 2016.
היעדר יכולתה של הרשות לנקוט באמצעי של ניתוק הספקת המים תרמה לשיעור ביטול החובות
בגין צריכת המים ואגרת הביוב.

בחייבים החד פעמיים נגבו 86.53% מהחייבים השוטפים ו- 64.29% מכלל החייבים שעמדו
לגביה. יחד עם זאת עדיין נותרו חובות בסך של 32 אלש"ח אשר סיכויי גבייתם מוטלים בספק.

מסקנת ממצאים אלו היא אחת: המועצה לא מראה על נקיטת צעדים נחוצים בגביית חובות
העבר וככל שהרשות תהיה נחושה יותר לנצל את אפשרויות האכיפה העומדות לרשותה – נכונות
התושבים לשלם את חובם לרשות תעלה אף היא.

אשר על כן הביקורת ממליצה לחדש ביתר שאת בנקיטת כל אמצעי האכיפה האפשריים על מנת
לגבות חובות התושבים כלפיה ולשפר באופן משמעותי ביותר את מצבה הכספי העתידי של
הרשות מחד ואת מוסר התשלומים של תושבי הרשות מאידך.

סיכויי הרשות לשאת את עצמה מבחינה כלכלית נבחנים- בין היתר, ביכולתה ליצור לעצמה
מקורות הכנסה עצמיים ומבוססים, שיניבו הכנסות גבוהות וידרשו שירותים מעטים. חלקו של

הכנסות הרשות ממקורות עצמיים נותן אינדיקציה על היכולת העתידית של הרשות לקיים את שירותיה לתושבים ועל מידת תלותה במקורות חיצוניים.

ההלוואות שנתקבלו במהלך השנה ובשנים קודמות נרשמות כהכנסות בתקציב הבלתי רגיל עם קבלתן בפועל. לעומת זה, פירעון המלוות (קרן, ריבית, והפרשי הצמדה) , גם אם לא שולמו בפועל, אך מועד פירעונן הגיע נזקפות כהוצאה בתקציב הרגיל. עפ"י נתוני הגזברות, ביחס למלוות, שעור פירעון המלוות בשנת 2017 2.91% מהתקציב (2.02% מהביצוע) לעומת 3.10% מהתקציב (2.88% מהביצוע) בשנת 2016.

נכסי הרשות, כגון : מגרשים, בנינים, כבישים וכד' אינם מופיעים בדוחותיה הכספיים של הרשות כרכוש קבוע ולא נזקף בגינם פחת. הנכסים נרשמים כהוצאה בשנה בה הושקעו הכספים והם משפיעים ישירות על גירעון הרשות.

מ א ז ן
ליום 31 בדצמבר

2017	2016	2015	
			רכוש שוטף
226	2,993	3,560	קופה ובנקים
1,398	2,461	1,342	הכנסות מתוקצבות שטרם נגבו
72	77	192	תשלומים לא מתוקצבים
1,696	5,531	5,094	
43,317	11,932	19,499	השקעות מיועדות לפתוח
8,207	8,079	7,964	השקעות במימון קרנות
			גרעונות בתקציב הרגיל
1857	1,661	1685	גרעון לתחילת השנה
---	---	---	מענק להקטנת גרעון
3,561	196	(24)	גירעון (עודף) בשנת הדוח
5,418	1,857	1,661	
---	---	---	גרעונות זמניים בתב"רים - נטו
58,638	27,399	34,218	ס ה " כ
			התחייבויות שוטפות
1	---	---	משיכות יתר בבנקים
6,973	7,303	6,671	הוצאות מתוקצבות שטרם שולמו
140	85	84	תקבולים לא מתוקצבים
7,114	7,388	6,755	
25,687	10,885	19,117	קן לעבודות פיתוח
17,630	1,047	382	עודפים זמניים בתב"רים - נטו
8,207	8,079	7,964	קרנות
58,638	27.399	34,218	ס ה " כ
11,155	11,172	18,169	חייבים בגין מסים
14,796	16,692	18,588	עומס פירעון מלוות

תקציב הרשות

תקציב המועצה המקורי לשנת 2017 בסך של 80,095 אלט"ח נדון ואושר במועצת הרשות ביום
20/12/2016 וקיבל את אישור משרד הפנים ביום 5/3/2017.

1. התקציב הרגיל (באלפי ש"ח)

<u>17/16</u>	<u>17/15</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	
					<u>הכנסות עצמיות</u>
+9.78%	+7.74%	47,568	43,330	44,150	ארנונה
-7.14%	+0.00%	13	14	13	מים וביוב
-23.93%	-11.40%	<u>12,447</u>	<u>16,362</u>	<u>14,048</u>	יתר עצמיות
+0.54%	+3.12%	60,028	59,706	58,211	
					<u>הכנסות ממשלה</u>
+22.65%	+51.47%	13,472	10,984	8,894	חינוך ותרבות
+6.87%	+13.27%	6,530	6,110	5,765	רווחה
		<u>65</u>	---	---	מענק משרד הפנים
+17.39%	+36.89%	20,067	17,094	14,659	
+4.29%	+9.91%	80,095	76,800	72,870	סה"כ הכנסות
					<u>הוצאות</u>
+10.86%	+15.90%	31,847	28,728	27,477	משכורות
-9.24%	+11.16%	6,652	7,329	5,984	כלליות
+93.44%	+180.95%	590	305	210	מימון
+2.56%	+6.22%	20,535	20,022	19,333	פעולות
+0.66%	+4.15%	18,133	18,014	17,411	השתתפויות
-55.56%	-50.00%	8	18	16	חד-פעמיות
-2.27%	-4.47%	<u>2,330</u>	<u>2,384</u>	<u>2,439</u>	פרעון מלוות
+4.29%	+9.91%	80,095	76,800	72,870	סה"כ הוצאות

2. נתוני ביצוע התקציב (באלפי ש"ח)

17/16	17/15	2017	2016	2015	
					הכנסות עצמיות
+2.13%	+8.59%	47,026	46,043	43,305	ארנונה
-33.33%	+50.00%	12	18	8	מים וביוב
+6.04%	-6.34%	14,171	13,364	15,130	יתר עצמיות
+3.00%	+4.73%	61,209	59,425	58,443	
					הכנסות ממשלה
+5.45%	34.40%	13,961	13,240	10,388	חינוך ותרבות
+2.94%	+1.46%	5,839	5,672	5,755	רווחה
	-84.62%	4	---	26	מענק משרד הפנים
+5.27%	+22.48%	19,804	18,812	16,169	
+3.55%	+8.58%	81,013	78,237	74,612	סה"כ הכנסות
					הוצאות
10.54%	+15.32%	32,956	29,814	28,577	משכורות
+					
-10.75%	-13.25%	5,788	6,485	6,672	כלליות
+0.54%	-1.06%	744	740	752	מימון
+7.48%	+25.12%	24,060	22,385	19,229	פעולות
12.43%	+10.38%	18,805	16,726	17,037	השתתפויות
+					
-42.86%	+71.43%	12	21	7	חד-פעמיות
-2.34%	-4.54%	2,209	2,262	2,314	פרעון מלוות
+7.83%	+13.39%	84,574	78,433	74,588	סה"כ הוצאות

3. נתוני ביצוע לעומת תקציב

א. מתוך הנתונים המופיעים בסעיף 1 ו-2 לעיל - להלן שיעורי ביצוע פעולות הרשות כ- % מהתקציב המאושר:

2017	2016	2015	
			<u>הכנסות עצמיות</u>
98.86	106.26	98.09	ארנונה
92.31	128.57	61.54	מים וביוב
<u>113.85</u>	<u>81.68</u>	<u>107.70</u>	יתר עצמיות
101.97	99.53	100.40	
			<u>הכנסות ממשלה</u>
103.63	120.54	116.80	חינוך ותרבות
89.42	92.83	99.83	רווחה
<u>6.15</u>	---	---	מענק משרד הפנים
98.69	110.05	110.30	
101.15	101.87	102.39	סה"כ הכנסות
			<u>הוצאות</u>
103.48	103.78	104.00	משכורות
87.01	88.48	111.50	כלליות
126.10	242.62	358.10	מימון
117.17	111.80	99.46	פעולות
103.71	92.85	97.85	השתתפויות
150.00	116.67	43.75	חד-פעמיות
<u>94.81</u>	<u>94.88</u>	<u>94.87</u>	פירעון מלוות
105.59	102.13	102.36	סה"כ הוצאות

ב. מהנתונים המופיעים בסעיף א' לעיל נראה בבירור כי :

1. שיעור ביצוע גביית הארנונה ירד - מ- 106.26% מהתכנון המקורי לשנת 2016 לכדי 98.86% בשנת 2017. הקיטון בשיעור ביצוע הגביה לעומת התכנון המקורי מתבטאת גם בעליה בשיעור החובות של התושבים מהחיובים השוטפים (מ- 11,068 אלש"ח בשנת 2016 ל- 11,098 אלש"ח בשנת 2017).

2. ניכרת עליה בהקצבות ממשלתיות בפועל בתחומי החינוך והתרבות (בשיעור של 3.63%) לעומת קצוץ מסויים בתחומי הרווחה (בשיעור של 10.58%) לעומת התכנון המקורי. יש להניח כי חלק מהשינוי נובע משינוי באוכלוסיית התלמידים וחלקו מהפעלת תוכניות ייחודיות שלא הופעלו בשנים קודמות ועקב כך זכו לתקציבים נוספים.

3. ההוצאות בגין שכר בשנת 2017 עלו ב- 3.8% על התכנון המקורי לעומת 3.78% בשנת 2016.

4. ההוצאות בגין פעולות הרשות עלו את התכנון המקורי בסטייה של 17.17% לעומת 11.80% בשנת 2016 .

5. השתתפות הרשות בגופים נתמכים מראה גידול משמעותי של 50% בשנת 2017 לעומת התכנון המקורי בעוד שבשנת 2016 ביצוע סעיף זה עמד על 92.85% מהתכנון הראשוני.

ביקורת מעקב המועצה הדתית – הפיקוח על הכשרות

1. מבוא

- 1.1 בשנים 2002 ו-2015 נערכו ביקורות על מערך הכשרות של המועצה הדתית.
- 1.2 ממצאי הביקורת העלו כי המועצה הדתית אינה מיישמת במלואן את ההנחיות המחייבות של המשרד לשירותי הדת כפי שנקבעו בחוזרי מנכ"ל המשרד.
- 1.3 היעדר יישום ההנחיות כוללים את כלל הרכיבים המנהליים של ניהול מערך הכשרות החל מניהול תיקי המשגיחים וכלה בהנפקת תעודות ההכשר.
- 1.4 המועצה הדתית, בהתייחסותה לממצאי הביקורות, מסרה כי היא מקבלת את ממצאי הביקורת וכי יו"ר המועצה הדתית הנחה את מפקח הכשרות ליישם את המלצות הביקורת.
- 1.5 בביקורת המעקב שנערכה בשנת 2015 לא נמצאו תיקונים מהותיים בהתייחס לממצאי דוח הביקורת לשנת 2002 .
- 1.6 בישיבתה מיום 5/11/2017 המועצה הדתית דנה בממצאי דוח הביקורת וציינה כי מונה מפקח כשרות ועתיד להתקיים פגישת עבודה בין יו"ר המועצה הדתית, מפקח הכשרות והרב המקומי.
- 1.7 בביקורת המעקב שנערכה נמצא כי החל מחודש 3/2018 המועצה עושה שימוש במערכת "שירת הים" של המשרד לענייני דתות. מערכת ניהול זו אמורה להכניס סטנדרטיזציה בניהול המועצות הדתיות בכל רחבי המדינה והיא כוללת בנוסף למודול ניהול הכשרות גם ניהול מערך הנישואין תוך סנכרון עם נתוני משרד הפנים.

2. ניהול תיקי משגיחים

- 2.1 בביקורת שנערכה בשנת 2015 נמצא כי הפיקוח על הכשרות בבתי העסק מתבצעת באמצעות משגיחי הכשרות מצוות עובדי בתי העסק המושגחים והנאמנים למועצה הדתית ובהשגחתו של הרב המקומי הממונה על נושאי הכשרות.
- 2.2 התנהלות זו לא מאפשרת ניהול תיקים אישיים למשגיחי הכשרות ותיעוד מלוא הנתונים הנדרשים על פי ההנחיות המחייבות.
- 2.3 בביקורת המעקב נבדקו תיקיהם של 4 משגיחי כשרות המועסקים דרך העסקים המושגחים.

2.4 נמצא כי רוב העסקים מושגחים על ידי 2 משגיחי כשרות שהתיעוד על הסמכתם המקצועית נמצאת בתיקיהם האישיים.

2.5 בתיקהם של 2 משגיחים נוספים שהעסקים בהשגחתם נמצאים בשלבי סגירה לא נמצא כל תיעוד המעיד על הסמכתם זולת הסכמתו של הרב המקומי (דאז) המעיד על התאמתו לתפקיד.

2.6 קיומם של יחסי עובד-מעביד בין בית העסק המושגח למשגיח מהווה **ניגוד להנחיות המחייבות והפסיקה המחייבות הפרדה מוחלטת** בין בתי העסק המושגחים לבין ההשגחה על הכשרות.

2.7 י"ר המועצה הדתית מסר לביקורת בעתיד הקרוב הרבנות הראשית אמורה להוציא הנחיות חדשות בנושא אופן העסקתם של משגיחי הכשרות שימנע קיומם של יחסי עובד מעביד בין בית העסק המושגח למשגיח וזאת ככל הנראה על ידי הקמת גוף מרכזי כלל ארצי אשר יעסיק את כלל משגיחי הכשרות במדינה.

2.8 נמצא כי תיקי המשגיחים אינם כוללים את מלוא הנתונים הנדרשים על ידי ההנחיות המחייבות כפי שפורסמו בחוזר מנכ"ל המשרד לענייני דתות.

2.9 להלן ריכוז הממצאים בהתייחס לתיעוד החסר בתיקי המשגיחים:

תיעוד נדרש	כמות חסרה	%
דוחות נוכחות חודשיים	4	100
טופס מועמדות	4	100
המלצות ועדה	4	100
אישור הסמכה	2	50
פירוט ניסיון קודם	4	100
המלצות להעסקה	4	100
פירוט חוזה העסקה	4	100
תמונה	4	100
אישור רפואי	4	100

3. ניהול תיקי בתי עסק מושגחים

3.1 בביקורת המעקב נבדקו תיקיהם של 24 עסקים מושגחים.

3.2 נמצא כי תיקי המושגחים כוללים, **בניגוד לממצאי הביקורת המקורית**, את מלוא הנתונים הנדרשים על ידי ההנחיות המחייבות כפי שפורסמו בחוזר מנכ"ל המשרד לענייני דתות.

3.3 להלן ריכוז הממצאים השוואתיים בהתייחס לתיעוד החסר בתיקי המשגיחים:

2015	2015	2017	2017	שנה
	13		24	מספר מושגחים
% מהתיקים	תיעוד חסר	% מהתיקים	תיעוד חסר	תיעוד נדרש
38.5	5	0	0	אנשי קשר
69.2	9	0	0	דרכי התקשורת
92.3	12	0	0	מעמד משפטי
92.3	12	0	0	פרטי בעלי שליטה
92.3	12	0	0	פרטי מורשי החתימה
100.0	13	0	0	מועד ההקמה
100.0	13	0	0	סיווג העסק
69.2	9	0	0	טופס בקשה לקבלת כשרות
	0	0	0	אישור תשלום אגרת כשרות
100.0	13	0	0	פרטי עובדי המטבח
7.7	1	0	0	פרטי נאמן הכשרות
7.7	1	0	0	שם המשגיח
7.7	1	0	0	דרך התקשורת עם המשגיח
100.0	13	0	0	סוג ההשגחה
100.0	13	0	0	היקף ההשגחה
100.0	13	0	0	שעות הנוכחות של המשגיח
	0	0	0	עותק תעודת הכשרות
46.2	0	0	0	עותק מנוהל כשרות מחייב
53.8	6	0	0	חתימת המושגח על הנוהל
69.2	9	0	0	דוחות שהופקו
	162			סה"כ

3.4 הנתונים הנ"ל מראים באופן מובהק כי ניהול תיקי המושגחים עברו ארגון מחדש ומנוהלים בהתאם להנחיות המחייבות וכפי שפורסמו בחוזר מנכ"ל המשרד לענייני דתות.

4. הנפקת תעודות כשרות

4.1 בדוח הביקורת לשנת 2014 צוין כי:

4.1.1 יש להכין נוהל פנימי המסדיר את התהליכים והסמכויות בהנפקת תעודות ההכשר.

4.1.2 יש להכין דרישות כשרות מוקדמות לבתי עסק המבקשים קבלת תעודת הכשר.

4.1.3 יש להסדיר תיעוד נדרש שמפקח הכשרות נדרש למלא בביקורו הראשון בבית העסק באטרם הנפקת תעודת ההכשר.

4.1.4 יש להנפיק הנפקת תעודות הכשר בעלות מספור רציף ומודפסות.

4.1.5 יש לכלול בתעודות ההכשר את מועד נתינתו.

4.1.6 יש לגבות את אגרת הכשרות בהתאם לשנת התקציב ולא לפי השנה העברית.

4.2 הביקורת מציינת כי במסגרת ניהול מערך הכשרות, מערכת "שירת הים" מנפיקה באופן בלעדי את תעודת הכשרות המתאימה לכל בית עסק מושגח תוך מתן מספור רץ הכולל את מועד הנפקתו, תקופת תקפותו ואת זהות המשגיח.

4.3 יחוד עם זאת, המערכת עדיין מחשבת את אגרות הכשרות בהתאם ללוח השנה העברית ולא בהתאם לשנת התקציב כמתחייב מההנחיות הכלולות בחוזר מנכ"ל.

4.4 יו"ר המועצה הדתית מסר לביקורת שיעלה הסתייגות זו של הביקורת בפני הנהלת מערכת שירת הים.

5. סיכום הממצאים

5.1 הביקורת מציינת בסיפוק את המהפך הניהולי שעברה המועצה הדתית בכל הקשור בניהול מערך הכשרות של המועצה.

5.2 הביקורת מתרשמת כי הנהלת המועצה הדתית בהובלתו של היו"ר מגלה פתיחות מחשבתית לגישות ניהוליות חדשניות ולאמצעים טכנולוגיים המכוונים לשיפור תפקודה של המועצה הדתית ונגישותה לכלל הציבור הנזקק לשירותיה.

6. המלצות הביקורת

6.1 המלצתה היחידה של הביקורת היא כי יש לפעול להפקתם של אגרות הכשרות בהתאם לשנת התקציב במקום לשנה העברית.

6.2 יחד עם זאת הביקורת מודעת למציאות שלפיה האגרות מחושבות אוטונומית על ידי מערכת הניהול האוטונומית הביקורת מקווה כי ליקוי זה יבוא על תיקונו באמצעות שינוי זה.

מתקני חצר בגני ילדים – ביקורת מעקב

1. מבוא

- 1.1 בשנת 2013 נערך ביקורת בנושא מתקני החצר בגני הילדים.
- 1.2 מהביקורת האמורה עלו הממצאים שלהלן:
 - 1.2.1 קיימת שונות ניכרת בין הגנים ביחס למתקני החצר המוצבים בהם.
 - 1.2.2 קיימת שונות מהותית באמצעי הכיסוי של משטחי החצר.
 - 1.2.3 דוחות הביקורת החודשיים אינם מתייחסים לכלל המתקנים הקיימים אלא רק למתקנים שתקינותם נבדקה.
 - 1.2.4 קיימים מתקנים שתדירות בדיקתם אינה חודשית סדירה.
 - 1.2.5 ניקיון החצר מופיע כליקוי קבוע.
 - 1.2.6 לא קיים תאום בין מחלקת האחזקה של המועצה לבין הממונה על הבטיחות באשר למועדי תיקון הליקויים.
 - 1.2.7 דוחות הביקורת החודשיים אינם מפרטים את כלל המתקנים המוצבים בכל גן.
 - 1.2.8 הסכם ההתקשרות לביקורת שנתית אינו נושא תאריך מועד החתימה.
- 1.3 לאור הממצאים שעלו הביקורת המליצה כדלהלן:
 - 1.3.1 לערוך סטנדרטיזציה של מתקני החצר בגני הילדים למניעת שונות ביניהם וזאת בהתחשב בנתונים הטופוגרפיים שך הגנים.
 - 1.3.2 יש לכלול בדוחות החודשיים את כלל המתקנים הקיימים בגן תוך ציון מידת בטיחותם ולא רק את המתקנים שנבדקו.
 - 1.3.3 מומלץ לקבוע אמצעי אחיד לכיסוי שטחי החצר.
 - 1.3.4 הקפדה יתירה על ניקיון החצר כיאה מוסד ציבורי.
 - 1.3.5 על מחלקת האחזקה לתאם את מועדי תיקון הליקויים עם הממונה על הבטיחות.

2. ממצאי ביקורת המעקב

- 2.1 הביקורת מציינת בחיוב את השינויים שהנהיג הממונה על הבטיחות, בהתאם להמלצת הביקורת, בעריכת דוחות הביקורת החודשיים בכך שכל מתקני החצר זוכים להתייחסות ולא רק אלו הטעונים תיקון.
- 2.2 כמו כן יש לציין בהערכה כי מרבית הליקויים שנתגלו בדוח הביקורת הראשוני תוקנו ואינם מופיעים בדוחות הביקורת החודשיים הנערכים על ידי הממונה על בטיחות במוסדות החינוך.

2.3 יחד עם זאת ליקויים שנתגלו בתחילת השנה ב-3 גנים לא תוקנו במהלך כל שנה"ל תשע"ח. מדובר במכוניות ברזל חלודות בגנים חצב, ויסמין ובמשטחי גומי פגומים בגנים רקפת, ויסמין.

2.4 מנהלת מחלקת החינוך ציינה בפני הביקורת כי לא התקבל מידע המתייחס למכוניות החלודה וכי הנושא ייבדק על יחדי רכות גני הילדים. כמו כן צוין בפני הביקורת כי משטחי הגומי הפגומים הם למעשה הם משטחי דשא סינטטי ואינם פגומים.

2.5 משטח הגומי בגן רקפת שנתגלה כפגום בחודש 11/17 תוקן רק כעבור 6 חודשים - בחודש 4/18.

2.6 השונות הניכרת שקיימת בגנים בהתייחס למתקני החצר כפי שצוין בדוח הביקורת הראשוני ממשיכה להתקיים: לצד גנים שבהם קיים "עושר ומיגוון" של מתקני חצר קיימים גנים שבהם מתקני החצר הם בסיסיים ביותר.

2.7 מנהלת מחלקת החינוך ציינה בפני הביקורת כי השונות נובעת מבקשותיהם של צוותי הגנים בנוגע לרכש והצטיידות במתקנים ומהאוטונומיה שמעניקה מחלקת החינוך לצוותי הגנים בכל הנוגע למתקני החצר וכפי שנדרש על ידי הצוותים.

2.8 הביקורת מציינת בחיוב את התאום שנערך בין עובדי האחזקה לממונה על הבטיחות ועל נוכחותו של הממונה בעת תיקון הליקויים.

3. סיכום והמלצות הביקורת

3.1 הביקורת רואה בסיפוק את יישום המלצותיה כפי שהובאו לידיעת הממונה על הבטיחות ואת הרצון הכן להשתפר ולהתייעל בניהול משימותיו.

3.2 הביקורת ממליצה לתקן לאלתר את הטעון תיקון כפי שמפורט בסעיף 2.3 לעיל.

3.3 הביקורת גורסת שיש להתייחס בכבוד ובזמינות מירבית לליקויים שניתן לתקנם בהקדם וזאת כפי שצוין בסעיף 2.4 לעיל.

3.4 הביקורת ממליצה על הנהגת האחידות במתקני החצר בגני הילדים וזאת ככל שהתנאים הטופוגרפיים מאפשרים זאת.